



СУЧАСНА НАУКА ТА ОСВІТА: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

20 – 21 березня 2023 року
м. Полтава,
Україна

Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Директорат науки та інновацій Міністерства освіти і науки України (Україна)
Інститут модернізації змісту освіти (Україна)
Інститут професійно-технічної освіти НАПН України (Україна)
Луцький національний технічний університет (Україна)
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка (Україна)
Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка (Україна)
Хмельницький національний університет (Україна)
Київський національний університет культури і мистецтв (Україна)
Наукова рада Національної академії наук України з проблеми «Фізико-хімічна
механіка матеріалів» (Україна)
Український державний університет імені Михайла Драгоманова (Україна)
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (Україна)
Громадська організація «Науково-дослідний центр
Незалежна експертиза» (Україна)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Республіка Грузія)
Жешувський політехнічний університет імені І. Лукашевича (Республіка Польща)
Західнопоморський технологічний університет в Щецині, (Республіка Польща)
Політехніка Морська в Щецині (Республіка Польща)
Краківська Академія імені Анджея Фрича Моджевського (Республіка Польща)
Лодзький університет (Республіка Польща)
Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Республіка Польща)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет Барселони (Королівство Іспанія)
Університет менеджменту безпеки у Кошицях (Словацька Республіка)
Центр якості товарів та захисту споживачів
Економічного університету - Варна (Республіка Болгарія)
Коледж політехніки Їглава (Чеська Республіка)

**СУЧАСНА НАУКА ТА ОСВІТА: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ
МАТЕРІАЛИ ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(20-21 березня 2023 р., м. Полтава)**



**м. Полтава
Україна
2023**

6. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22.06.2012 р. № 5026-VI : станом на 2 листоп. 2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text>.

7. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII : станом на 1 січ. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

8. Про ратифікацію Фінансової угоди «Програма підтримки професійно-технічної освіти в Україні» між Україною та Європейським інвестиційним банком : Закон України від 29.07.2022 р. № 2477-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2477-20#Text>.

9. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

10. Радкевич О. Сторони в державно-приватному партнерстві. Інноваційна професійна освіта, 1(2), 2022. С. 214–217. <https://doi.org/10.32835/2786-619X.2022.2.214-217>.

11. Стрілець О. Дуальна форма навчання для сучасної економіки. Професійна освіта, 1; 2019. С. 15–17.

РЕВЯКІНА Ольга

канд. тех. наук, доцентка,

доцентка кафедри технологій виробництва і професійної освіти,

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

Полтава, Україна

ФОРМУВАННЯ ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЇ

Анотація: розглянуто методологічні підходи та стратегію розвитку, які сприяють ефективному формуванню графічної компетентності майбутніх вчителів технологій

Ключові слова: графічна компетентність, вчитель технологій, методологічні підходи, стратегія

FORMATION OF GRAPHIC COMPETENCE FUTURE TEACHERS OF TECHNOLOGY

Abstract: This article explores the methodological approaches and development strategies that contribute to the effective formation of graphic competency in future technology teachers.

Key words: graphic competency, technology teacher, methodological approaches, strategy.

Серед найважливіших задач розвитку України є вдосконалення системи освіти в аспекті підвищення якості фахової підготовки здобувачів вищої освіти та визначення освітньої політики, стратегії й тактики дій відповідно до потреб суспільства та індивідуального самовираження особистості в професійній діяльності.

Закон України «Про освіту», концептуальні засади реформування середньої освіти «Нова українська школа» визначили компетентнісний підхід провідним в освітянській галузі. Відповідно, система освіти поступово переорієнтовується зі знанневої моделі на компетентнісну.

Предмет трудове навчання та технології єдиний у навчальному плані середньої школи, що повністю базується на перетворювальній практичній діяльності учнів. Остання, відповідно до формули нової української школи, має наповнюватись інтелектуальним змістом, забезпечувати реалізацію індивідуальних здібностей і можливостей учнів [1].

У зв'язку з цим вчитель трудового навчання та технологій покликаний навчити учнів не тільки й не стільки виконанню технологічних операцій та вправному користуванню різальними інструментами, пристосуваннями та обладнанням, а сформувати творчу, технічно освічену особистість, обізнану з різноманітними видами перетворювальної діяльності людини, загальними закономірностями будови й використання техніки, перспективами подальшого її розвитку.

Аналіз науково-педагогічних досліджень свідчить про актуальність проблеми формування графічної компетентності майбутніх фахівців.

Концептуальні, змістові й технологічні аспекти удосконалення процесу формування графічних знань, умінь та навичок в закладах освіти досліджували О. Ботвінніков, В. Василенок, Г. Гаврищак, І. Гевко, П. Дмитреко, В. Жуков, В. Качнев, В. Сидоренко, В. Трошкин, В. Чепок, З. Шаповал та ін.

Окремі аспекти графічної компетентності вчителя трудового навчання (технологій) стали предметом наукового пошуку С. Білевич, В. Буринського, П. Буянова, В. Васенка, А. Гедзика, І. Голяд, І. Нищак, Т. Олефіренка, В. Сидоренка та ін.

Графічна компетентність охоплює знання, вміння, навички з креслення та графіки, а також розвинений естетичний смак, необхідні для досконалого вирішення професійних завдань. Графічна компетентність вчителя трудового навчання характеризує усвідомлену потребу й здатність фахівця до використання графічних засобів розв'язання професійно-орієнтованих завдань, що ґрунтується на системі графічних знань, умінь і навичок, а також досвіді графічної діяльності, індивідуально-особистісних якостях педагога, сукупності зовнішніх та внутрішніх стимулів.

Професійно-графічна діяльність вчителя технологій – це вирішення техніко-педагогічних та методичних проблем, виконання комплексних робіт щодо створення об'єктів праці учнів, допоміжних знарядь праці (пристроїв тощо), графічної документації та наочного дидактичного матеріалу з подальшою організацією навчальної трудової діяльності школярів [2].

Необхідною умовою формування графічної компетенції є інтегративний підхід. Інтеграція буде розглядатися як процес узгодження, упорядкування та об'єднання різних компонентів змісту освіти.

Зміст графічної освіти повинен враховувати вимоги та запити загальних та спеціальних дисциплін, що забезпечують якість професійно-педагогічної підготовки:

- усвідомлення та осмислення значення графічної підготовки для вирішення конкретних завдань;
- формування готовності здійснювати педагогічну або професійну діяльність, реалізуючи в ній надбаний графічний потенціал;
- формування технічного типу мислення, що передбачає добре розвинене просторове мислення, що зумовлює творчий потенціал викладача;
- формування мотиваційно-ціннісного ставлення до необхідності розвитку професійно-особистісних здібностей та якостей засобами графічної підготовки;
- володіння необхідним обсягом конструкторсько-графічних знань, умінь та навичок;
- розвиток загальноосвітніх умінь – управлінських (планування, організація, контроль і аналіз), інформаційних (пошук, обробка та використання інформації), логічних (структуризація змісту навчального процесу, постановка та рішення навчальних завдань), комунікативних (здійснення різного роду контактів між учасниками навчального процесу) [3].

Графічна компетентність вчителів технології є необхідною умовою для розвитку графічного мислення майбутніх учнів та їхнього навчання графічним інструментарієм. Для формування графічної компетентності майбутніх вчителів технології необхідно застосовувати дидактичні принципи та методологічні підходи, які сприяють зрозумінню та опануванню креслення.

Проведений аналіз професійно-графічної діяльності вчителя трудового навчання засвідчує її варіативність та багатоаспектність, що включає не лише геометричні, креслярсько-графічні, конструкторсько-технологічні вміння, але й риси, властиві творчій діяльності.

Формування графічної компетентності відбувається шляхом вирішення практичних задач, які пов'язані з реальними проблемами та ситуаціями. Це дозволяє не тільки опанувати техніку креслення, а й розвивати креативні та аналітичні навички.

В основі ефективного формування графічної компетентності майбутніх вчителів технології лежать принципи взаємодії теорії з практикою, варіативності, диференціації та індивідуалізації навчання.

Серед методологічних підходів, які сприяють ефективному формуванню графічної компетентності, можна виділити діяльнісний, особисто-орієнтований, компетентнісний, системний, проєктний, технологічний та інтерактивний[4].

Діяльнісний підхід в процесі графічної підготовки сприяє розвитку пізнавальної активності за рахунок ставлення до об'єкту діяльності, оволодіння цілісною навчально-пізнавальною діяльністю, створення дидактичних та психологічних умов осмислення навчання, включення в нього здобувачів освіти на рівні суб'єкта пізнання та навчально-пізнавальної діяльності.

Особисто-орієнтований підхід передбачає врахування мотиваційних та вікових особливостей здобувачів вищої освіти, стимулювання їх активності.

Компетентнісний підхід передбачає не лише передачу знань та вмінь, а й розвиток навичок і умінь у процесі діяльності.

Системний підхід базується на комплексному аналізі об'єкта дослідження, зокрема на вивченні його взаємозв'язків, властивостей і закономірностей. Повинен забезпечувати взаємодію майбутніх вчителів з інформацією, використання новітніх технологій, створення умов для самостійної роботи, практичного застосування знань.

Проєктний підхід передбачає формування графічної компетентності шляхом розробки та реалізації проєктів, які вимагають застосування графічних знань та навичок для створення дизайну об'єктів, пристроїв та інших реалізацій.

Інтерактивний підхід базується на використанні інтерактивних технологій для формування графічної компетентності здобувачів вищої освіти. Вони дозволяють експериментувати з графічними елементами та засвоювати навички шляхом інтерактивного навчання.

Технологічний підхід передбачає використання сучасних технологій та програм, що дозволяє не тільки засвоїти необхідні техніки, але і розвинути навички використання сучасних технологій та програм для розв'язання практичних задач.

Застосування розглянутих підходів дозволяє сконструювати теоретичну модель формування графічної компетентності майбутнього вчителя трудового навчання, яка розкриває структуру графічної підготовки, всебічної підготовки та особистого ставлення здобувача вищої освіти.

Теоретико-методичну стратегію розвитку графічної компетентності вчителя трудового навчання складають такі взаємопов'язані компоненти:

- змістовий (когнітивний) – наявність теоретичних знань, що забезпечує усвідомлену професійно-графічну діяльність;
- діяльнісний – практичні вміння, апробовані у діяльності та засвоєні особистістю, як найбільш ефективні;
- мотиваційний – система зовнішніх та внутрішніх стимулів, пов'язаних з професійно-графічною діяльністю педагога;
- ціннісний – прийняття цінностей пізнавальної та професійної діяльності, становлення активної соціальної та професійної позиції майбутнього викладача;
- індивідуально-особистісний – особистісні якості, що визначають позицію і спрямованість особистості вчителя як суб'єкта діяльності.

Змістовий та діяльнісний компоненти графічної компетентності вчителя трудового навчання не можуть бути статичними, а мають систематично коригуватися відповідно до рівня розвитку техніки і технологій, враховувати нові умови й особливості здійснення професійно-графічної діяльності педагога.

Представлена теоретико-методична стратегія розвитку формування графічної компетентності допоможе на більш високому рівні підготувати висококваліфікованого викладача технологій.

Список використаних джерел:

1. Нова українська школа: основи Стандарту освіти. Львів, 2016. 64 с.
2. Гедзик А. М. Графічна підготовка майбутнього вчителя технологій : монографія. Умань : Соцінський, 2011. 306 с.
3. Гевко І. В. Формування і розвиток професіоналізму вчителя технологій: теорія і методика : монографія. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2017. 392 с.
4. Чемерис Г. Ю., Осадча К. П. Аналіз сутності поняття «графічна компетентність» у системі підготовки майбутнього бакалавра з комп'ютерних наук. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*, 2017. Vol. 5, №. 3. С. 37–46.
5. Бойчук В. М. Теоретичні і методичні основи художньо-графічної підготовки майбутнього вчителя технологій : автореф. дис. ... доктора педагогічних наук: 13.00.04. Київ, 2017. 48 с.

РЕВЯКІНА Ольга

канд. тех. наук, доцентка,

доцентка кафедри технологій виробництва і професійної освіти,

ВЕРЕЩАЄВА Дарія

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня

спеціальності «Професійна освіта.

Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»,

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,

Полтава, Україна

АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ХАРЧОВОГО ПРОФІЛЮ

Анотація: висвітлено методи мультимедійних засобів, які використовують в процесі навчання здобувачів професійної освіти харчового профілю та вплив їх застосування на ефективність засвоєння знань.

Ключові слова: мультимедійні засоби, фахова підготовка, інформаційно-комп'ютерні технології

ANALYSIS OF THE APPLICATION OF MULTIMEDIA TOOLS IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF PROFESSIONAL EDUCATION ACQUISITIONERS IN THE FOOD PROFILE

Abstract: The article highlights the methods of multimedia tools used in the training process of learners in the food industry and the impact of their application on the effectiveness of knowledge acquisition.

Key words: multimedia tools, vocational training, information and computer technologies.

Харчова промисловість України є провідною структуро-формуючою і стратегічно важливою галуззю народного господарства, здатною забезпечити потреби не тільки вітчизняного (внутрішнього), але й світового ринку.

Якісна підготовка фахівців із харчових технологій до професійної діяльності, забезпечення ринку праці конкурентоспроможними спеціалістами, задоволення вимог потенційних роботодавців та освітніх потреб самих здобувачів освіти є основними викликами на запити сьогодення.